

Lausuntopyyntö HE YO- ja AMK-lain muuttamiseksi

1. Lausunnonantaja:

Vastaajien määrä: 1

Lausunnonantajan nimi (organisaatio)	Lausunnon lähettäjä (henkilö)	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite
Suomen Kuntaliitto	Hannele Salminen	050-5110958	hannele.salminen@kuntaliitto.fi

Lausunnonantaja

2. Tampere3

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	0	0	1	1	3

3. Mitä hyötyjä yhdistymisellä saavutettaisiin? Liittykö yhdistymiseen uhkia?

Vastaajien määrä: 1

- Parhaimmillaan toteutettuna ratkaisu tukee alueellista yhteistyötä ja yhteistoimintaa oppilaitosten välillä ja antaa opiskelijoille mahdollisuuden koota opintonsa joustavasti eri korkeakouluista.
Erittäin tärkeää ja todella myönteistä on, että esityksen mukaan ammattikorkeakoulu säilyisi edelleen itsenäisenä oikeushenkilönä, jolla on yliopistosta poikkeava, ammattikorkeakoululaissa määritelty tehtävä ja profiili ja oma päätöksenteko, eikä päätösvaltaa voisi siirtää rehtorilta tai hallitukselta omistajalle.
Ammattikorkeakoulun asemaan ja hallintoon ei siis tulisi muutosta. Lähtökohtana tulee nimenomaan olla, ettei lakiesityksellä muuteta yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen laissa säädettyjä nykyisiä tehtäviä.
Tämän kaltaisissa ratkaisuissa voi kuitenkin piillä koko korkeakoulujärjestelmän kehittämisen kannalta uhkakuvia. Uhkana on, että ilman valtakunnallista kehittämisen kokonaisstrategiaa yksittäiset konsortioratkaisut voivat jatkossa toteutuessaan pahimmillaan vaihkaa murtaa yli kahden vuosikymmenen aikana kovalla työllä kehitetyn duaalimallin, jos esimerkiksi niissä jää epäselväksi ammattikorkeakoulun hallituksen suhde yliopiston hallitukseen. Ammattikorkeakoulun hallituksen tulisi edustaa ammatillisen työelämän korkeaa asiantuntemusta. Tämän säilyminen ei konsortiossa ole välttämättä turvattu, jos omistaja - kuten nykylainsäädännön mukaan on mahdollista - voi vaihtaa hallituksen jäseniä ja yhtiökokous voi jopa valita uuden hallituksen ilman erityistä syytä. Tällöin se voisi siis esimerkiksi nimittää ammattikorkeakouluun uuden rehtorin, muuttaa sen koulutusvastuita ja tutkintoja haluamaansa suuntaan, tai esimerkiksi luopumalla ylemmistä ammattikorkeakoulututkinnoista, jotka lainsäädännön mukaan eivät kuulu koulutusvastuuseen, vaan ovat vapaaehtoisia järjestää. Tällöin mahdollisena vaarana on, että ammattikorkeakoulututkinnoista pitkässä juoksussa tulee pelkästään yliopistotutkintoihin sulautuvia alempia tutkintoja, joilla ei ole enää omaa ammatillisesti suuntautunutta profiiliaan. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rakenteellisen ja mutkikkaan konserniksi yhdistämisen sijaan on nykyisellä lainsäädännöllä täydet mahdollisuudet luoda toimivia osaamiskeskittymiä. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden toimijoiden ja yritysten osaamiskeskittymät ja niille perustuva yhteistyö luovat edellytyksiä parantaa koulutuksen ja tutkimuksen laatua. Niissä voidaan saada aikaan tulosta jopa kansainvälisestikin mittavasti. Tästä on tuoretta näyttöä esimerkiksi Lapissa, Kuopiossa ja Vaasassa, missä ammattikorkeakoulu, yliopisto ja toisen asteen ammatillinen oppilaitos yhteistyössä tutkimus- ja tiedelaitosten ja mm. sairaalan kanssa tekevät kuntien rahoitustuella merkittävää konkreettista yhteistyötä erilaisissa hankkeissa (esim. vesi- ja biotalous, cleantech ym). Niissä kullakin toimijataholla on oma selkeä profiili ja tehtävänsä yhteisissä kehittämistoiminnoissa.
Valtaosa korkeakouluistamme tekee jo edellä aiemmin kuvatun kaltaista rakenteellista kehittämistä omalla

budjetillaan ja usein kuntien merkittävästi tukemana. Nyt tehtävä uutta konsortiota koskeva lakimuutos ei saa johtaa siihen, että jatkossa tehdään lisää yksittäisiä ratkaisuja, eikä myöskään siihen, että itsenäiset, konsortioihin kuulumattomat ammattikorkeakoulut jäävät huonompaan asemaan rahoituksessa, resurssoinnissa ja muussa päätöksenteossa. Kehittämistoimien kokonaisuuden kannalta ei saa aiheutua epätasa-arvoa konsortioratkaisun ja muun korkeakoulujen vapaaehtoisen kehittämisen välille. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon asema on mainittava laissa. Tällä hetkellä jo monella alueella suunnitellaan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon korvaamista väylällä maisteriopintoihin. YAMK-tutkinnolla on keskeinen merkitys työelämän kehittämisen tutkintona ja yhteytenä ympäröivän alueen kehittämiseen.

4. Pidätkö ehdotusta siirtymän toteuttamistavasta (voimaanpanolaki) kannatettavana?

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

5. Muutosehdotukseenne voimaanpanolain säännöksiin ja perusteluihin:

Ei vastauksia.

6. Opetusyhteistyö

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

7. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Säännös vähentää päällekkäistä koulutustarjontaa, koska korkeakouluilla ei enää olisi velvoitetta antaa päällekkäistä opetusta koulutusvastuusta johtuen.

Pahimmassa tapauksessa opiskelija joutuu matkustamaan paikasta toiseen kootakseen opintonsa, jos korkeakoulu päättää luopua opintotarjonnasta, eikä lähellä ole vastaavaa tarjontaa.

8. Muutosehdotukseenne opetussyhteistyötä koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Vastaajien määrä: 1

- Vaikka tekstissä todetaan, että korkeakoulu ei voisi yllättäen edellyttää opiskelijoiden siirtymistä toiselle paikkakunnalle pakollisen opiskelun saamiseksi, tämän todetaan olevan vain hyvän hallinnon vastaista ja että yksittäisten opiskelijoiden osalta ilmenisi kuitenkin myös negatiivisia vaikutuksia. Tätä kohtaa tulisi täsmentää, esim. mitä tukitoimia tulee järjestää tai mitä sanktioita seuraa, jos jossain tilanteessa opiskelijan on yllättäen siirryttävä toiselle paikkakunnalle asumaan ja opiskelemaan.

Opetussyhteistyötä määrittävä ”pääosa” on liian väljästi määritelty. Lain perusteluteksteihin on kirjattava, mistä pääosa lasketaan.

9. Koulutuksen siirto

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

10. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Hyötynä voidaan nähdä päällekkäisen koulutustarjonnan väheneminen sekä kolmen vuoden siirtymäaika, jolloin opiskelijalle turvataan opintojen suorittaminen loppuun toisessa yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa, jos koulutus alkuperäisessä oppilaitoksessa lakkaa. Tavoitteena tulisi kuitenkin aina olla, että opiskelija voi suorittaa opintonsa loppuun aloittamassaan korkeakoulussa.

11. Muutosehdotukseenne koulutuksen siirtoa koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Ei vastauksia.

12. Ammattikorkeakoulujen hallintokieli

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

13. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Opiskelija saisi omassa asiassaan käyttää suomea tai ruotsia, mikä turvaisi kielelliset perustuslailliset oikeudet. Haittana seuraisi yksittäisten asiakirjojen käännöstarve ja siitä seuraava työmäärä ja kustannukset.

14. Muutosehdotuksenne ammattikorkeakoulujen hallintokieltä koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Ei vastauksia.

15. Muuta lausuttavaa ehdotuksesta

Vastaajien määrä: 1

- Tampere3:a koskeva lainsäädäntö tulee erottaa omaksi kokonaisuudekseen ja opetusyhteistyö omakseen, koska opetusyhteistyö koskee koko korkeakoulujärjestelmää.

Luonnoksessa on ristiriita sivulla 42 ensimmäisen kappaleen ensimmäisen lauseen ja neljännen kappaleen viidennen lauseen välillä. Lauseet kumoavat toisensa.